

A Nyugati Beszkidek tájain

Az Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület 2016. augusztus 11-14. között a Sziléziai Beszkidekbe szervezte az évi lengyelországi tanulmányútját. Célunk volt ízelítőt kapni a terület földrajzából, történetéből, néprajzából – és ez maradéktalanul megvalósult. Közben jártunk a Felvidéken is, ahogy mindig, most is megálltunk ott is.

Ennek a lengyelországi területnek kevés a magyar vonatkozása, de azért ezekre is figyeltünk. 2005-ben már jártunk Ustronban és környékén, de az csak 3 napos út volt, ősszel, kevesebb és más programmal, közben a társaság is „kicserélődött”. Nem volt tehát benne szinte semmi ismétlés.

Első napra terveztük Sztrecsény várának a megtekintését, de a Felvidéken, Körmöcbányánál útlezárásba „ütköztünk”, vissza kellett fordulnunk nagy idővesztéssel, ezért azonnal módosítottuk a programot. Megnéztük a magyar aranybányászat és pénzverés központját, Körmöcbánya gyönyörű főterét.

A Jablunkai hágón mentünk át Csehországba, Cieszyn városkába. A Komáromhoz hasonlóan a versailles-i békében kettévágott városka a Piastok ősi fészke, jelentős történelmi múlttal, számtalan Habsburg – és Osztrák-Magyar Monarchia-vonatkozással. A Habsburg-kastélyban koncertet adott Liszt Ferenc is (stílusosan ma a zeneiskola van az épületben), a főtéren pedig ízelítőt kaptunk a bécsi építkezésből (városháza) is. Megnéztük a 3 Piast testvér kútját, majd sétáltuk a várhegyen, ahol a Szent Miklós körtemplomban a román stílusból kaptunk ízelítőt, illetve megszemléltük a Piast-vár egyik bástyájának maradványát. Picit csöpörgött az eső – azt hittük, végig így lesz a 4 nap során – erre is készültünk. Tévedtünk egyébként, ragyogó kirándulóiidőnk volt!

Megérkeztünk Ustronba, a szálláshelyünkre, a túráink kiindulópontjára. Magát a várost gyakorlatilag csak annyiban láttuk, hogy átmentünk a központra, és néhány adatot megtudtunk róla. A szállásunk a hegyoldalban, a Jawor szállóban volt, gyönyörű kilátással a Czantoriára és más hegyekre. Kicsit problémás volt a parkolásunk, de ezt a második naptól megoldottuk.

A következő napon Pszczyna kisváros kastélyát tekintettük meg, mely 80 %-ban épségben vészelt át 2 világháborút, teljes berendezésével együtt! Gyönyörű, a berendezés révén átélhettük a régi, egyébként nagyon gazdag főúri család életét. Sajnos, magyarul alig találunk róla irodalmat, javasoltuk is a magyar nyelvű „reklámot”! Mindenesetre Daisyre, az egyik feleségre emlékezni fogunk! :-)

Ugyanebben a városkában a gorál skanzent néztük meg, aztán a főteret jártuk be egyénenként – kávézással, sörözéssel, vásárlással egybekötve.

Skoczówban a Kapliczówka-hegyet csak az autóbusból láttuk, az itteni kápolnának az az érdekessége, hogy itt is misézett II. János Pál pápa.

Goczałkowiczében a kertbarátoknak kedveztünk: a világok kertjei nevű, magánkézben levő gyönyörű kertet néztük meg. Az ötlet zseniális: ingyenes belépés, étterem, és utána vásárlási lehetőség (magok, növények stb.) És tényleg nagyon szép.

Az idegenvezető kivitt bennünket a víztározó gátjához is, ahol a Wisztula folyó duzzasztása folyik. A víztározó kizárólag ivóvizet ad, horgászni, fürödni, hajózni sem lehet benne. De (talán éppen ezért?) rengeteg halat láttunk benne.

Este a szálloda grillező helyén ismerkedtünk, beszélgettünk.

A harmadik nap a közeli Wislába, Istebnába és Koniakówba mentünk. Útközben gyönyörködhettünk a tájban, mindenkinek felejthetetlen élmény volt. Wisla kisváros Ustronhoz hasonlóan síparadicsom, de nyáron is számos lehetőséget nyújt. Itt ered a Wisztula, a neve is megegyezik vele. A Beszkidek-múzeumban nagyon érdekes, érdeklős

előadást hallottunk a környék életéről, néprajzáról. A hagyományosan berendezett iskolában „megfegyelmezték” bennünket, megtanultuk Ewától a „számológép” használatát, majd a kovácműhelyben egy bácsi a műhely működését mutatta be – a végén kaptunk 2 kis, előttünk készített patkót is.

Wisłában belecsöppentünk a vásárba, persze rögtön lehetőség volt kézműves termékek, sajtok vásárlására, ezt nem lehetett kihagyni.

Koniakówban a világhírű, horgolt koniakówi csipke történetét ismertük meg, láttuk a készítését is. (Bár a fiúk nem vállalkoztak a csipke-tanga – amit csak méretvétele után csinálnak :-)) elkészíttetésére) Itt is vettünk füstölt sajtot, helyi jellegű süteményeket, majd átmentünk Istebnába, ahol Jan Kawoluk kunyhóját látogattuk meg egy kis kaland után. Ewa emlékezni fog a túrájára, amíg megtalálta az idegenvezető fiút. Előkerült végül Jankó, aki az egyesület első útján 19 éves volt, nagy örömmel üdvözöltük egymást. Ma már 30 éves, én pedig akkor sem voltam 19. ☺ Bemutatta azt a tájházat, ahol a rokonsága élt: egy „teremben” az egész család, konyha, szoba és műhely is volt egyben. Bemutatta gorál hangszereket, és erős humorral a gorál életet. Emlékezetes, ahogy Ewa a nevetéstől fuldokolva tolmácsolt.

Ustronban ülőlifttel fölmentünk a 995 m magas Czantóriára. Megnéztük föntről a szálláshelyünket, a várost, a bátrabbak boboztak is. (Ewa, Rajeczky Marika, Temesvári Gábor)

A szállodában meglepetés várt bennünket: a szálló vendégeinek koncertet adott egy, szintén a szállóban lakó énekkar. Bízunk abban, hogy valamiféle gorál zenekar lesz, de tévedtünk! Egy nyugdíjas klub énekkara lépett föl, érdekes dalokat énekeltek, kicsit operettesek voltak. De lelkesen, odaadással csinálták! A végén tánra perdültünk (már aki), és egyesek javasolták a mi egyesületünk „dalárdája” megalakítását is.

Negyedik napon ismét átmentünk a koniakówi gyönyörű hegyvidéken, bár necces volt a határátlépés lehetősége ezen az útvonalon. A szlovák határig (Zwardon) autópálya van, amit aztán egyszer csak elfogy. És semmi (térkép, GPS) nem jelzi, hogy ott bizonyos tonnahatár fölött nem lehet átjönni.

Mindenesetre itthon vagyunk már, tele élményekkel. Kicsit más volt, mint az eddigi útjaink: pl. kevesebb volt a magyar kötődés. Bár Cieszyn mint az OMM része erősen kapcsolódik Magyarországhoz, meg itt született Erdős Mici színésznő (Hyppolit, a lakáj), az ustroni Sobieski-tölgy is összeköthet bennünket.

A Felvidéken még megálltunk Sztreceńy váránál, aminek megmászsása nem kis gondot jelentett a mi korosztályunk számára – de talán megérte a gyönyörű kilátás! Az idegenvezetés csapnivaló (viszont kötelező) volt, 50 fővel, rajtunk kívül szlovákok is, síró kisgyerekekkel, rossz idegenvezetői szöveggel, történelemhamisítással. De azt Ewa a tolmácsolás során kihagyta, én pedig a buszon kicsit „rendbe tettem”.

Ismét egy nagyon érdekes vidéket ismertünk meg, izgalmas történelemmel, és talán mindenki láthatta, hogy a lengyelek történelme is hasonlóan fordulatos, tragikus, mint a miénk.

Az egyesületünk céljaihoz - a lengyel történelem, földrajz, néprajz megismeréséhez - megint egy lépéssel közelebb vagyunk.

Bazsóné Megyes Klára